... byriin proletaarnar negedegtii! Пролетарии всех стран соединяйтесь!

Buriaad-Mongoliin

YNEN

...K(b) namiin B-M. mozkom ba B-M. respyybl. TK bolon yiledber. ebleliin ... zebleliin emenees eder byri niitelegdene IX dygeer zilde garça baina.

1932 onii Ijyyni 2 eder

№ 128 (681)

Zakika ynei
Sara byriin 1 təkəg. Albun gazaruudta 1 tek. 80 mөn. Gadaada ulasta—1 tek. 50 mөn. Dugaar neeeediin yne 5 mөngө

„B-M. Ynenii" kəredeli aadriel Верхнеудинск. Пролетарская 78 тел. № 2-16.

Kabariin tarilgiin çanar teempe kojoriin tələə temeceke

Tarilgiin şiidkekii çanarta ederyydte teempiigi suladkaza bolko ygii

Koriiinkid teempee suladkana ygii

Kori (tiligraafaar) Tus aimagiin kətəlbərilegçə emkinyyd ba niite arad bol, Koriiin aimag dotor odoo jabaza baigaa kabatarilgiin medeegi ton buruugaar sonindo tolilzo baisan B.-M. ...iin gazar tariaalangiin aradiin komisariaadiin too byridkeliin ...siin kariuucalga ygii jab...iigi eris zeriçən buruuşaana. ...buruu medeeni bol arad niitiin tarkiiigi ergiyyldeg baina.

Main 27-nii medeegeer kabariin tarilgiin təsəbiigi dyyrgeseniini: ...ediin somonii kolkoosuud—130%, Açangiin—110%, Anaagiin ...4%, Dunda—Kudanii—126% ba əmçiin azaltan—100%, Jirbaa-somon—126%, Koriiin—144%, Kezengiin—115%, Doodo—Kuda—155% ba əmçiin azaltan—120%, Deede—Kyrbiiin—124% ba ...iin azaltan—106%, Ydiin 108%, Kasuurtain—102% ba əmçiin ...tan—121%, Deede—Taalbiin—95% ba əmçiin azaltan—130% ...rgesen baina.

Gadna kabariingaa tarilgiigi dyyrgeed kolkoosuudani ogoroo... ba ed yiledberiiin tarilgada orobo. 7 somonuudaas syylşiin ...dee ygii baina.

Tiigeed, odoo əgtəsən medeenyydiin josoor tus aimag dotor ...% dyyresen baina, eneni odoo dyyresen baika aad 4 edər casa ...zo saatuulba.

Odoo edər BK (b) namiin aikoomiin tobçoo bol, təbiin komi...iin ba aradiin komisariaadiin tariaabeledkeliin ba malbeledkeliin ...on kolkoosiin naimaa delgeryylke tukai togtooliigi kelceze bai... Gadna eldeb dyrşeliin jabuulganuudiigi temdeglesen ba niuta...dtaa təbiin komiteediin togtooliigi nebteryylke ba tariaabeled...de beledkekiin tula itegemzeteniigi gargasan baina.

Tarilgiin medee.

...kim - Koriiin aimag. **Adag Bargazanii aimag**

...gərsən zilde 155,923 ga — Main 31 - nii edər — Ene zilde 199,551 ga

Gar. Tar. Ar. Kom - iin medeegeer

№	Aimagiin nerenyyd	Tarigdasani geegtereer: kolkoos	emçe	emkid	sovkoos	Kamta	%
1.	Aga	4025	541	—	1,8	4602	60,2
2.	Alair	16066	992	—	—	17063	39,5
3.	Bargazan	2683	338	—	—	3021	27,2
4.	Bookon	13185	1915	—	—	15100	44,1
5.	Deede - Yde	94060	6364	294	467	31013	52,7
6.	Jaruuna	1556	570	—	80	2226	45,6
7.	Zakaamin	4106	836	211	—	4942	71,8
8.	Kabaan	8663	2703	—	—	11406	49,6
9.	Kiaagta	14345	6398	—	—	20767	43,1
10.	Mukar Şiber	10489	6041	237	—	16538	36,5
11.	Şelenge	25011	2624	231.	196	27831	74,9
[illegible]	Tynken	835.	1457	—	—	9814	73,1
[illegible]	Kori	15234	2556	24	—	17821	92,4
[illegible]	Ek. - Bulgad	15502	1902	9	—	17404	68,4
	Kamta	163280	35237	1311	779	199551	54,1
	M. T. S.	—	—	—	—	63866	56,6
	Kat. daalta	—	—	—	—	1048	45,6

Main 20 - 25 kyrtel 59182 ga tarigdasan ba Main 25 - 31 kyrtel ...87 ga tarigdasan baina.

Enyygeer bol syyliin 5 konogto tarilgiin teempe suladasan geze ...degdene.

A. K. Z - iin ba TK - iin main 10-nii togtooliigi azal kereg deereni bejelyylke geze zəbləəd, ugtamziin təsəb ababa.

Deede - yde. Deede - ilkiin „Arbizal" geze kamuuna bol, niite geşyydiin main 15 - nii ergən cuglaanda. S.S.S.R - iin A. K. Z - iin ba B K (b) Namiin T K iin main 10 nii togtoobtoi delgerengyi tanilcaad, saişaan kyleeze, tarilgiingaa təsəbees gadana, ugtamziin təsəb bolgozo. Dorono kizaariin tuskai ulaan tugta ceregiin neremzede zoriuulzo 1 ga, tariaa ba 0,25 ga naran ceceg tarikaas gadana, ene zunii yjide siloos azaliigi çukalaçalka, kadalan edlyyree 100% usalaka ba paar beledkeliin təsəbees 2 ga elyybçeleke mal azalaa saizaruulka ba oroonii ba maliin təl abka kampaniiigi tuiliin erçemteegeer gyicedkeke geze togtoomzo ababa. Iimees, bişe kolkoosuud bol, Nam ba zasagiin gazaraas gargagdasan zaabarinuudiigi gyicedkekedee „Arbizal" kamuuniin durşalgiigi yliger zişee bolon ababl josotoi.

Zambiin, Daşiin ba Cebegiin.

Tabtaanain somon dotor kabariin tarilga ton sula jabana,

Aga. Tabtanain somon dotor odoo kabariin tarilga ynekeeree əərəə byteke oportuniis josoor jabaza baina. Ilerkiilebel; Sakanai komuuna ertiin tarilgiigi main 22-to dyyrgeke təsəbtei baisan aad, main 20-nii medeegeer arai geze 40% dyyrgesen baina.

Tiigeed tarilgadaa orkoos urida ilgaza amaruulsan moritoi ondoo teeşeni jabuulsan baina.

Gadana 4 traagtartai aad, tyynee tosodoko kirosiin, binziin ...tiin ygii tula 2-3 konogto azal ygiigeer bailgasan ba odoo 3 traagtarin kariuucalga ygiigees ebderze kədəlməri kiike arga ygii bolood baina.

Tiin bolbaason arteel mən ertiin tarilgiigi main 20-nii medeegeer 21,5% dyyrgesen ba tarilgadaa orokodoo maşiina zəbsegec cəm zasal ygii ba unaagaa ilgaza tusagaar sain bailgasan ygii, kədəlməri çənini kariuucalga ygii bolon dotoriin emki bagatai baina.

Bykii somon dotor kabariin tarilga 45,7% dyyresen ba somonii zəbləl main 20 kyrtele emçiin azaltan ba katuu daabaritaniig tarilgadaa 100% kabaaduulza çadaa ygii baina.

„B. M. Ynenii" brigaada Dorziin.

Kedee nutagdaki namiin kedmeriiigi yndeseereni şinedkeke

Kədəə nutagiin namiin kətəlbəriiigi gol bolgoko keregtei

(Ekini tus soninii № 119-de tolilogdoson baina).

Enyynii daraa baigaa asuudal bolbol, kədəə gazaraa namiin kədəlməriiigi gol bolgoko jabadaliigi baiguulan bekizyylke gol keregte zailaşa ygii sanalaa tabika josotoi. Namiin kədəlməriiigi kədəə nutagta gol bolgoko yndesen zorilgo bol, MTS, sovkoos ba jikeken kolkoosuudta baiguulza, ilangajaa orçon toiron baigaa zizeg yyryyd ba orologçodiin bəlegyydte barimtatai bodoto dyrişelyydiigi olgoko gesen gol zorilgotoi baina

Kədəə gazaraa namiin kədəlməriiigi gol bolgoko jabadaliigi emkidkekedee namiin kədəlməriigi kədəə nutagta gol bolgoko jabadal bol kədəə azaliigi socaliis josoor şinedken baiguulka jabadaliigi toiron baigça kolkoos ba əmçiin azalta ygiitei dunda çadaltanii urida zişee bolon tyryyn jabaka ba mən namiin kədəlməriiigi kədəə gazaraa gol bolgoko jabadal bol kolkoosuudiigi toiron baigaa zizeken yyryyd ba zarim komuniistanuudiin ulas təriin seremziigi suud deeşelyylke keregte jikeken tusa dəkəm bolko josotoi gesen BK(b) Namiin B—M. Moziin Komiteediin togtooliigi jaabaçi marta ygii josotoi.

Buriaad ulas dotoroo namiin kədəlməriiigi gol bolgoko jabadalda keden alduunuud garasan baina. Nen tyryynde (Alair Bookoii) MTS—iin dergede namiin komiteed baiguulaad, tere bol əəriingəə kətəlbərilegçiin medelde ba kagasani aimagiin namiin emkide kətəlbərilegdən baisan baina. Mən yyryyd ba gryypenyyd bol jamarçi byridkel kereg ygii baisan tula iime josoor namiin kədəlməriiigi kerkin kədəə gazarta gol bolgozo çadaka belei. Deere durasagdasan zişeenyydees ileryylebel, Kətəliggiin MTS—iin yyriin tendekiiin gazaraa namiin kədəlməriiin tyşegte gol yyr bolgobo, ene yyrte MTS-de kədəlmərilzə baidag komuniistanuud jərdəə 10 tukai kyn, tus yyr bol jamarçi dyrişel ygii zalun yyriigi namiin komiteed bolgon daalgasan baika juma, basa endees 30 kilomeetriin tukai gazaraa baigaa „Ulaan Nilkai" komuuniin dergedeki namiin koligtiiv bol əəriingəə kədəlməridə nileed keden zişeetə kədəlmərinyydiigi karuulsan, 70 garui namiin geşyyd ba orologçonortai, tus kamuuniin kədəlməriigi josotoi şatadani kyrtei tabiza çadasa ynekeere kədəə gazaraa namiin kədəlməriiigi gol bolgon jabuulza çadamaar koliegtiiv baisan baina.

Kojordokini bol, olon aimaguud (Mukarsiber, Kiaagta, Selenge, Tynken, Bookon, ba busaduud) keden yyryyd ba orologçodiin gryypenyydiigi niilyylen kystovoi koligtiiv bolgozo tyyniigi tobçoogi songon namiin kədəlməriiin gol gazar bolgoson baika juma. Ene bol namiin koligtiiviigi buruugaar baiguulsanii gerçeni bol BK(b) Namiin Təb komiteedaas niite kolkoosiin yyryydiigi emkidkeke tukai gargasan togtooliigi zeriçəke baina. Jərə koligtiiv bygediin kədəlməriiigi tus tusdani şalgan yzesen ygii, zişeelebel Tynkenii aimagiin cagaan nuuriin koligtiiviin songoltiin şalgaltiin yjede yzegdesen zyilyydiigi dooro ilerkeilebel: ene namiin kollegtiiv bol, byke jabuulagdaza bykii aza akuin kampaaninuudiin „itegemzetenii ştaab" bolko josotoi baisan baika. Tus koligtiiv bol 3 yyr, 2 s) zəbləl, 18 kolkoos tyyn deeree əmçiin azaltaniigi kabaaduulan kətəlberilkə josotoi juma. Enyynde dutuu zyilyyd ba buzagai juumanuud ton olon baika tula dooro zişeelbel: „Ulaan uliaabr" geze arteel kamtalsan malaa bygediini duusasan ykyylsen ba yriseniigee tariaagi yrize duusasan baina. „Ulaan Ogtiaabri" arteelda namiin ... ton sula baisan ba bişe keden olon dutuu zyilyyd baika. Namiin koligtiiviin zygees tus yyryydte uul dutamaguudaa ygii bolgokiini tula bodoto tuslamza yzyylsen ygii, mən əmçiin azaltanii kolkoos baiguulka jabadaliigi yrgelzelen kətəlbərilkə jabadal ton sula baizai. Tus kətəlbəriiini bodoto deereni yzebəl ene apreeli sarad 16 zəbləən tatasan baina (kystovoi cuglaaniigi toolono ygiigeer) suudal deeree zəblesən gol zyilyydeni bol, 4—deki suudal deere tariaa kurialga ba beledkeliin tukai asuudal baiba, 3 daki suudal dure ulas təriin çanarta aza akuin kampaaninuudiin jabaca tukai (tyynii negeni„ janza byriiin ulas təriin çanarta aza akuin kampaaninuudiigi byrin usadkaka") asuudal tabigdaba, 2 suudalda mal-maka beledkel tukai ba 7 daki suudal deeree kabariin tarilgiin kampaani tukai asuudal tabiza baisan baina. Ene „tyşeg bolko namiin koligtiiv" bol ...aata yyryydte jamarçi todorkoi ... yrgeizelsen kətəlbəri jaa... ...dii baika juma.

... bolson moziin ... bolbol namiin kədəə nutaguudiin emki baiguulgiin tyşegte gazaruudiin emkidkelgiin zokioolgiigi buruu deeree olzo edenyydiigi şinedkekiin zaabari karaagi əgəsən ba enyyn dotoroo temdegleseni bolbol „edenyydiin emkidkelgiin zokioolgo bolbol, namiin kətəlbəriin şine zakiraanii sungaka bişe, jamarçi zaabari zakiaa g. m. biçeze baika bişe ba odoo kolkoosuudaas ene tyşegte gazarta tomilogdoson namiin yyr orologçodiin gryype bolbol ceke aimagiin komiteedte medeltei baika, tyşegte gazarni bolbol zəbkən edər byride bodoto tusalamza metiigi əəsədiin zişee deerees abça kədəlməriəə saizaruulka keregteni tusalaka baina. Tyşegte yyryyd bolbol, bişe kolkoosuudiin namiin yyr ba orologçodiin gryype kədəlməriigi şalgaka zaabarilakadaa, aimagiin namiin komiteediin ceke kətəlbərieer ba tyynii daabariiin josoor jabuulka baina, kiisen buteesen kədəlməriiin tuşaa ene aimagiingaa komiteedte ilerkiilze baika azai". (MK-diin Maartiin 21-nii ederiin togtooloos). Zarim aimaguudaas (Tynken, Mukar-şiber, Kori) namiin kədəlməriiigi şinedken baiguulka tukai tobçoonii togtooluud jiredeg, enyyn dotoroo bodoto jabuulganuudiigi karaaşalsan ba namiin kədəlməriiin tyşegte gazariigi buruugaar emkidkesenee zasaza şinedkesen baidag bolboçi juugi şineer baiguulsanii tukai ba şinedken baiguulkiin jabuulgiin ali zerge baisanii tukai negeç aimagaas MK-e medeecesen ygii ba ene togtool bolbol MK-eer 2 sara əngərsən yjede batalsan belei.

Aimagiin komiteediin aparaatiin kədəlməriiigi şinedken baiguulka tukai kelel ygiigeer, aimagiin komiteediin zygees namiin yyr ba orologçodiin gryypenyydiigi ali zerge kətəlbərilezə baisanii tuşaa nege keden zyil deere togtozo kelekede. Ene kətəlbəri bolbol ton dutamagaar tabigdasan ba yyryyd bolbol aimagiin komiteediin zygees bodoto tusalamziigi gyiced sainaar abadag ygii baina geze ceke keleke keregtei. Zarimdaa enyynii tukai naidalgatan bolbol yyriin kədəlməriiigi yzeze şalgasan bolboç, namiin kədəlməriigi kerkin tabiza jabuulka ba yiledberi sangiin təsəbiigi gyicedkekiin tukai kerkin temeceze kolkoosuudiigi azakuin talaar kerkin bekizyylze, kelceete azaliigi delgeryylze, ezegyi jabadaliigi usadkaka ba Stalinii 6 zaabariigi bejelyylkiin tukai kerkin temecekeb geze surgaza zaabari əgədeg ygii şuu.

Faagtanuudiigi abçaoyzejaa Namiin emkidkelgiin kədəlməriiin negen çukala zyil bolbol namda orogçodiigi cag yrgelze cugluulza, namiin geşyynde orozo ba kandidaad bologçodiin keregiigi ton tyrgen kelceze yzeke kədəlməri ba yyriin zygees jiresen togtoomzo biçegiigi tyrgeneer yreze togtoomziigini sainaar şalgaza yzeke ba namiin byrid'keliin kədəlməriigi zəbəər jabuulka g. m. asuudaluud baina. Gebeç aimag rajoonuudaar enyyn tukai kereg bolbol tən sain bişe baina. Tynkenii aimagiin komiteediin kədəlməriiin şalgalta jabuulkada ilerseni bolbol, namda abtasan kynyydiin kereg bolbol 5-6 saraar gurimçalagdaa edii demei kebtene (zişeelkede Soofin Mikail aimagiin komiteedeer kədəlməriçən tula 6 saraar 12|X abtaba. Sikfytin kədəlməriçən tula 31 onii ogtaabriiin 11-ees abtasanaad odoo kyrtele keregeni gurimçalagdaa edii baina. mən nam. da orokoor biçeg əgəsən nəkəd abtasan ygii kojoroo mededeg ygii ba edenertei jamarç kədəlməri jabuuldag ygii baiza orologço geşyynii bolzoriini gyicekətei kamta geşyyn bolgokiin tukai asuudal tabidag baina. Kojordoki faakta. „Arşaanii" dergedeki yyrte, jike orosiin deerenkii yzel ba nutagiin yndese barimtalasan kereg, Dikaabri sarada yzegdesen aad, Tynkenii aimagiin komiteed bol zəbkən ene yyriin togtoomziigi unşaza şalgasan ygiin şaltagaanaar apreeli sara kyrtele medesen ygii baiba. Gurbadaki uçar byridkel jabuulsanii koino namiin geşyydiin too koroson uçar (Bookonov 123 kyn, kotodo 326 kyn g. m.) juugi ilerkiileneb gekede, namiin byridkeliin kədəlməriiin tən sula baisaniigi ilerkiileke baina. Deere biçesen osoldol tasaldaliin gol şaltagaan bolbol, keden aimagiin komiteediin zygees, namiin emkidkelgiin kədəlməriiigi oportuniiis josoor tooko ygii uçar baina. Zarim emkidkelgiin keltesiigi erkilegçed bolbol, namiin kədəlməriiigi şinedken baiguulkada əəriinqəə kariuucalgiigi medeze eldeb kədəlməriiigi jabuulka geze bodoson bolboç zarim tobçooniigoo geşyydiin ygees jamarç tusalamza kylieedeg ygii baina. Enyyn tukai jamar barimta bainab gekede, zarim emkidkelgiin cagiigi erkilegçed bolbol enyyn tukai moziin komiteedte biçedeg baina.

Bykii deere durasacan bo bişe ondooç asuudaluud bolbol moziin ba kizagaariin komiteediin togtooldo temdeglegdesen baika, namiin emkinyydees tasaralta ygiigeer gyicedkekiigi erelte şuud kiike baina.

Mən aimaguudaar bol, keden sain sain zişeetei kədəlməri bol, namiin kədəlməriiinç talaar ba yiledberi sangiin təsəbiigi gycedkekiinç, ba kolkoosuudiigi aza akuiin ba emkidkelgiin talaar bekizyylze mal azaliin probleemiigi şiidkekiin tələə temeceze baigaa zişeete kədəlməri ygii geze ogto bolko ygii baina. Gebeç dutuu zyil maai juub gekede ene metiin sain zişee bolbol byridkegdeze ondoo yyryydiç əgtəzə byke namiin emkiin cag yrgelziin kədəlməri bolon ygii baina.

Main 18-as ekilsen namiin yyriin kədəlməri ba şinedken baiguulqiigi şalgan yzeke yrelte bolbol ene metiin dutuu dundiigi ilekiilze Buriaad ulasiin namiin emki baiguulgiigi ene keregte daiçalza Kizaariin ba Moziin komiteediin togtoomziigi tyrgeer gyicedken, nam ba zasagiin gazaraa, kədəəgiin yyrte tabigdaza bykii aza akuin ba ulas təriin zorilgiigi gycedkekiin nəkecəl bolko emkidkelgiin kədəlməriigi şinedkeze çadaka baina.

Kajukoov.

Rajoonuudiigi təsəbzəryylke jabadaliigi tuiliin çukala bolgoko

(Rajoonuudiin təsəbiin kədəlməriçenii respyybligiin dygeer zəbləənde)

BK (b) Namiin XVII konfereenciin ... zaabari togtool bolbol zəblelte zasagiin byke kədəlməriçən ba kədəənii aza... aradiin ba byke namiin, eblelyydiin ... soveediin emki zurgaanguudiin urida, tedenii socaliis jikeken baiguulaltiigi tuiliin kurdaar bekizyylen debzyylkiin gol prograamani bolzo əkə baina.

Ene zaabari togtooliin yndeseer kojordoki taban ziliin təsəb zokioogdoko ba manai zorilgo bolbol yyniigi edər byriiingee kədəlməridə bejelyylen gyicedkeze kyçendeni oruulka bainabdi.

Angi ygii socaliis bəlgəmiigi baiguulka ba ulas oronoo teeknigiin talaar şinedken bekizyylke aikabtar jike zorilgotoi kojordoki taban ziliin təsəb bolbol byke kədəlməriəə təsəbiin yndeseer jabuulkiin tukaida tuiliin jikeken eriltetei baina.

...limede byke təsəbləkə emkinyydiin mər deere XVII konfereenciin zaabariigi bodoto kereg deereni bejelyylkiin talaar nileed ygii kynde ba kariuucalgatai zorilgo tudaad baina josotoi.

Zəblelte ulasiin aradiin azakuin təsəblelgə bol nileed ygii gyn tyyketei kereg baina şuu.

Bide bolbol orosiin gyrende kubiskaliin ekilsenees koişo təsəbiin alkamaar jabaza, ceregiin komuniisma ba aza akuigi tokoniuulan boskoko bolon aradiin azakuigi şinedken baiguulkiin ekin suu... ...cem təsəbiin yndeseer zocaliisiin ...eer mənəə ene sojabanabdi. ...gyiced orood

Mənəə təsəbiin kətəl... ...desen zorilgonund bolbol ton... ...neer tabigdaka ba aradiin azakuigi təsəbləkə jabadal bolbol tus tusagaar janziin azaluudta ba rajoon byride ton todorkoigoor zokioogdokoos gadana finaanciin ba bişe zyilyydiin təsəbyydtei kani kolbootoi baika keregtei. Ilangujaa şine josonii meetedyydiigi jike keregleze yynde azalçan araduudiigi maşa ərgəər kanduulka ba təsəbəə ker gyicedkegdeseniii baicaaka jabadaliigi ton saizaruulka bolon toocoogi yndeseereni kubilgan şinedkeke baina.

Ede bykii təsəblelgiin şine meetedyyd ba tyynçelen aza yiledberinyydiigi ba kolkoos, sovkoosuudiigi bolon MTS- nuudiigi təsəblən zokiooko jabadal bolbol ilangujaa doodo şatiin rajoonguudiin təsəbləkə emkinyydiin əmənə kədəlmərieə şinedken baiguulkiin talaar arga ygii jike kariu... ...gatai baina şuu. ...kolkoosto bai...

Manai respyybligi... ...guud bolbol 2 ...aaka dotor rajoonguud bolbol ... ze baina. Ene zil şakuu yrgelzeletor rajoon... kugacaata cag do... nyyd bol... ...rajoonuudiin təsəbləkə emki josoçol... ...kolkoosuud bol socaliis təsəbləlgiig enyy... ...bolon jabuulza çadaa yg... kor... ...baon ...nde respyybligiin təsəbləl... ...emii ...miis tukai zaabariigi əgəzə ... ...ika ...udasan ygii baina.

Uçar iime bolkolo mənəə bo... ...respyybligiin n... ...udeen bolbol tuiliin ... ...kariuucalgatai yjede bolzo ... ...jaa tula aikabtar jike ulas tən ... ba aza akuin udka çanartai baa şuu.

Ene zəbləldeen bolbol sanal... ...doloo rajoonguudiigi təsəbl... ...gozo tuiliin çukala asuudal ... ...səb zokioonii aradiin azakuin ...riçed ba kolk...badalda kədəlməga meetedyydiigi dyyradiigi ...n ba yyneer kojordoki taanii ar... təsəbiigi ertees təsəbləzə ... ...gaar namiin konfereenciin zaa... togtooliigi şuud bejelyylen gyicedkeke josotoi baina.

Pryysiin lantaagta faşiistanuud komuuniis tələələgçənəriigi dobtolbo,

Lantaagiin komuniis tələələgçənəriigi dobtolson dobtolgo bol komuniistanariigi yzen jadasan jabadal mən.

Berlin, 31 (T) Komuniis tələələgçə Pik gegçiin Pryysiin lantaagiin suudalda nacanaal socaliistanarta zoriuulza „taanariin sandalinuudta aluurçad suuna" geze kelkedeni nacanaal socaliistanariin dunda şuujaan garça, nacanaal socaliistanariin tələələgçənər jinder teeşe karaildan oçobo. Komuniistanarç əəriingəə tələələgçiigi abarkiigi jaarsan baina. Iigeze tede bol styyl, beke, den geke zergenyydiigi kereglen temecesen baina. Yynii syyleer suudaliin ger dotor ebderkei styyl. lampanuud ende tende kebtəze baisan ba gadana 4 tələələgçənəriin jikekeneer şarkatasani ilersen baina.

Germaaniin komuniis namiin uriaa.

Berlin, 31 (T). Pryysiin lantaagiin suudalda nacanaal socaliistariin zygees komuniis fraagcada yzegdee ygii zigşyyriteigeer dobtolsonii ulamaas germaaniin komuniis namiin T. K. bol germaaniin byke kədəlməriçəndə uriaa biçebe. Ene uriaa dotor biçeseni: Zebseg ygii suusan komuniis tələələgçənəriin zygees kurca kariuu absan ene dobtolgo bol uridçalan tələələgdən beledkegdesen kereg mən. Nacanaal socaliis fraagciin udaridagça Kybe bol komuniistanariigi dobtolko jabadaliigi kelcekiin tula ene edəriin əgləəgyyreni lantaagiin akalagçiin zəbləl tatasan baina.

Socaal faşiistanar giitlertenilgi kamgaalka zabdalga gargana.

Berlin 31 (T) Pryysiin lantaagiin akalagçanariin zəbləl bol nacanaal socaliistanar ba komuniistanar kojoriin koorondo lantaagta bolson baildaanii tukai kelceze, dobtolgiigi ekilegçed nacanaal socaliistanar mən komuniistanar əəsədiingəə tələələgçiigi kamgaalkadaa zəb jabuulga kiibe geze temdeglebe. Komuniistanar bol tyryyn nacanaal socaliistanarta tyryyn dobtolon oroson juma geze socaal demokraadnariin lantaagdaki udaridagça leiliman gegçiin keleseni maşa zigşyyritei

„Nacanaal socaliistanar ba komuniistanar bol baildaanii bolsondo adali gemtei" geze lantaagiin socaal demokraad fraagcaas batalan keleseni basala provokaaca bolko jabadal mən. Komuniis tələələgçənər bol kədəlməri ygii çyydiin eriltiin tukai komuniis fraagciin oruulsan duradkaliigi koişoluulka ygiin tula lantaagiin kədəlməriigi yrgelzelkiigi duradkaba Nacanaal socaliistanar ba socaal demokraadnar komuniistanariin duradkaliigi ese batalsan baina.

[illegible]

Şine neegdesen deede surguulinuudiigi ankaraka

Olon niitiin tusalamza keregtei.

Buriaad-mongol ulasiin socalisma josonii azal ba yndesen sojoliin baiguulalta kojoriin aikabtar tyrgen debşeze baigaa yjede ergөn beledkel abasan kaadra ylemzelen keregl egdene.

Iimees ene jike keregiigi gyicedkeke Ş. K. M. teeknikym g. metiin dunda surguulinuudiigi oloşoruulka zamda orood baikada tede surguulinuudta zaaka sain beledkeltei surgagçanar urida uridiinkinaas ylemze keregl egdeke bolkodo suragçad ba agranoom- surgagçadiin yndesen instityydiigi neeke ton zailaşa ygii baisan.

Ene instityyd anka kөdөlmөriөө emkileze jabuulsaar gurban sara bolzo baina. kөdөlmөriigөө dyyren kangaltataigaar jabuulza, mөnөө yjede taban tasagtai bolbo: 1). Eberte mal өskөkө tasagta 21 kyn, 2) maliin tezeeliin tasagta 20 kyn, 3) fiizike teeknigiin tasagta 25 kyn, 4) kiimi biolooglin tasagta 17 kyn, 5) Litiratyyre telegengviistikiin tasagta (kyyrse) 44 kyn suraza baina.

Bygede suragçadiin 89% kolkoosiin geşyyd, 4% kөdөlmөriçөn, 7% alba kaagçad azai.

Enyynees gadana beledkeliin 2 kyyrsede 46 kyn suraza baina. Edenii 43-ni kolkoosçon.

Mөnөөçi beledkeliin kyyrsenyydte kynyydiigi abça baina.

Byke suragçadiin 85% buriaad yldegçөdnii orosuud bolon bişe jasatan. Ene bogonikon cag dotor kediiçi berkeşeelyydiin uçarabaçi tөsөbiin josoor mөnөө zilde yzeke discipliinenyydiigi kөdөlmөrilөn zaaka surgagçanar erdem teeknigiigi olzo çadaba. Yligerlebel: 3 professoor, 3 doceente, 10 alisteente ba 2 aspiraantanuudtai aşenii 7-ni buriaad.

Mөn suralcaliin kabineeduudiigi emkidken baiguulka, odoo fiizike, kiimi, zooloogi, amitaniigi şinzelke ukaanii botaanika (urgaciigi şinzelke ukaanii) ceregiin ba urlaka darkalkiin azalda surgaka geke metiin kabineeduudiigi togtoobo.

Instityydiin biblioteeka (nomiin san) 20 minga şakam nomtoi ba mөn Troiskosaavskada 25 minga tukai nomtoi baina.

Kaafidranuud bii bolgogdoson suralcaliin tөsөb plaan, programmanuud zokioogdoson ba gol sanalaa suralcaliin çanariigi saizaruulkiin tөlөө tabiza socaliis mөriicөө gabşagaiçalgiin jabuulgiigi ergөөr tabiba.

Syyliin suralcaliin çanar nileed saizaraba.

Apreeli sariin suralcaliin tөsөbiigi fiizike—teeknigiin tasag 68% kele biçegiin lingviistikiin I kyyrse 100%, II kyyrse 98% maliin kooliin tasag 94% eberte maliin tasag 100% gyicedkesen. Kiimi biloogiin ba kele biçegiin tasagiin III kyyrse dyrşelde (praagtikada) jabasan.

Instityydiin ulamaar debşeke jabadalda jike ger baira keregleke tula, surgagçadiin teeknikymiin ba kөdөө azaliin teeknikymiin şinө barigdaza baigaa geryyd egtөbө.

Mөnөө yjede instityydiin urida jamar kөdөlmөrinyyd bainab gebel: negedeki ene ziliin ugtiaabri sarada fiizike teeknigiin tasagta 30, kiimi biolooglin tasagta 30, tyyke ekonoomigiin tasagta 30, maliin kooliin tasagta 30, koniil azaliin tasagta 30, eberte maliin tasagta 30, kamta 210 kyniigi abka baina.

Ene kөdөlmөriigi niitiin emkinyydiin kaluun tusalamzataigaar sainaar gyicedkegdeze çadagdana.

Kojordoki saja togtoogdoso baisan kabineeduudiigi tukandani kyrter gyicedken togtooko. Suralcaliin kөdөlmөriigi saizuruulka kereg baina. Ene bol, erdemten surgagçadiin gol kөdөlmөri mөn.

Gurbadaki instityydiin yndesen kөdөlmөriigi olodkoko kereg. Enyyniigi instityydiin dergedeki aspiraantuuraar kangagdaka josotoi.

Ede olon kөdөlmөrinyyd B. M. ulasiin ergөn aradiin kaluun tusalamzaar gyicedkeke baina. gebeçi dab deere tere tusalamzani jerө karagdana ygii.

Instityydiin josolon meke deerees ekilen, manai bykii kөdөlmөritei tanilcaza, odoo josotoi tusalamza karuuulka yzyylke beze geze ton jikeer naidanabdi.

V. Kydriaavcev.

Mөngөn sangiin tөsөbiin gyicedkeliigi proceentoor zaasan medee

1932 onii mai 20-nii medeegeer.

№ №	Aimaguudiin nere	kvaartaliin tөsөbiigi
1.	Agiin	36,4
2.	Alairiin . . .	15,9
3.	Bookonii . .	42,3
4.	Bargazanii . .	20,8
5.	Bauntiin . .	4,7
6.	Deede-Ydiin .	45,0
7.	Jaruuniin . .	44,5
8.	Zakaaminii .	42,6
9.	Kiaagtiin . .	32,1
10.	Kabaanii . .	26,1
11.	M-Şiberiin . .	20,9
12.	Selengiin . .	18,2
13.	K-Baigaliin .	76,3
14.	Tynkenii . .	24,3
15.	Koriin . . .	62,1
16.	Ek.-Bulagadiin	31,4
	Kamta:	30,6

Kotodo

17.	D-Yde kotiin .	62,5
18.	Troickosaavskiin	84,9
19.	Miisovskiin .	62,5
20.	Narkomfinii şataar	57,0
	Kotiin talaar kamta	62,1
	Dyn kamta	38,4

Kabariin tarilgada erçemtei kandaba

Aga. Tus aimagiin bagşanariigi beledkeke surguuliin dergedeki 3-tooto komsomooliin yyr bolbol, өөsediin kyçeer odoo kabariin tariigi ugtuulza nege ga tariaa tariba.

Bykii komsomooliin yyryyd enyynees zişee abagtii.

Rinçenii Bazar.

Zөвlөltө ulas dotor.

Leeninii oordinoor şagnagdaba.

SSSR-iin TGK-iin priziidiym bol Sergo Ordzonikiidziin nerөmzetei Kaarikooviin traagtariin zavoodiin barilgiigi emkidkesen 9 kyniigi Leeninii oordenoor şagnaka geze togtoobo.

Nөk. Nepoomnişe bol kudaldaanii tөlөөlөgçө bolgogdobo.

SSSR-iin AKZ bol SSSR-ees Daani ulasta suuka kudaldaanii tөlөөlөgçөdө nөk. Nepoomnişe gegçiigi tomilbo, Belokovski bol SSSR-ees Daani ulasta suuka kudaldaanii tөlөөlөgçiin tuşaalaas çөlөөlөgdөbө.

Tyyreg ulasiin tukai mergezeiten Moskvaa kotoos mordobo.

Tyyregiin tukai mergezelten bol main 20-nii өdөr Moskvaa kotoos mordobo. Tede oçoko zamdaa Kaarikoov, Rostoov na Donyy, Salisko, Vladikavkaas, Tiflis, Batuum kotonuudta kyrçe, Batuumaas nutagaa bucaka azai.

Gadaadiin keregiigi erkike aradiin komisariaadiin tөlөөlөgçө Miiller bol Batuum kyrtele Tyyregiin mergezelteniigi ydeşebe.

Gakai өskөвөriin byke kolbootiin konfereence neegdebe.

Gakai өskөвөriin byke kolbootiin konfereence neegdebe. Konfereence bol kojordugaar taban zilde gakai өskөвөriigi kөgzyylkiin tөsөb ba gakai өskөвөriin şenzelkii ukaanii instityydiin olson byteemzenyydiin tukaida kelceke azai.

Niisegçe Kozloov gegçe ulaan tugiin oordinoor şagnagdaba.

Olon şine agaariin ongoconuudiigi agaarta niisen şalgasanii ba ynetei maşiniigi gemtelees abarsaniigi tula Tөbiin agaarta niiske keregiigi erkilke instityydiin akalagça niisegçe Kozloov Ivaan Feodoroviç gegçiigi ulaan tugiin oordinoor şagnaka geze SSSR-iin T. G. K. togtoobo.

Elyyriigi sakika ba kөdөlmөriçөnii amaraltiigi tөsөвlөkө konfereence neegdeве.

Kojordugaar tabanzildeki elyyriigi sakika ba kөdөlmөriçөnii amaraltiigi tөsөвlөkө kolbo[illegible] konfereence Moskvaada ne[illegible] bolon [illegible]

Tus konfereencede, avtonoomito rispyybligyydiin elyyriigi sakika komisariaaduudiin, niitiigi batalan kamgaalka alban gazaruud, yiledberiçөnii eblelyydiin byke kolbootiin Tөb komiteeduud, şinzelkii ukaanii emkinyyd, komsomool ba busadiin tөlөөlөgçөd suulcaza baina. SSSR-iin ulasiin tөsөвlөkө komiisiin tyryylegçiin orologço Mezlayk gegçe konfereenciigi neebe.

Tuskai mergezeltenii baira bolko geryyd baiguulagdana.

SSSR iin AKZ ba BK (b) N TK kojoriin „tuskai mergezeltenii baira bolko geryydiigi barika" gesen togtool gargasanii ulamaas emkidkegdesen nөk. Jinykiidze tyryylegçetei komis bol 1932 on dotor dursagdagça geryydiin barilgiigi jabuulkiin tөsөbiigi batalba. Ene zilde 17 geryydiin barilga ekilegdene. Edenees Prokoopjevske, Irkyytsk ba Deede-Yde kotonuudta 50-50 ailiin baika nege geryydiigi baiguulka azai.

Kolkoosiin kudaldaanii zasada.

Tyyliski rajoonii tyryylen jabasan kolkoosuud bol kabar erte tarika tarilganuudaa kiize dyyrgebe. Krivolyçinski 15 toskoniin zөbleliin Moroozovski kolkoosiin kamtiin azalçan, T. K. togtooliigi kelcekedee 35 ga tariigi kabariin tarilgadaa nemeze tarika gebe. Maslovski toskonii zөbleliin kamtiin azaltan bol kolkoosiin kudaldaanii zasada zoriuulza tariigiin gaa tөsөbiigi 10% ilyybçelen gyicedkebe.

10823 dөrвөlzөn meeter tyllee zunii yjede өөsөdөө beledkeze авка geве.

R S F S R iin A K Z bol zunii yjede tyilee өөsөdөө baledkeze abka jabadaliin programa bol 10823 minga dөrbөlzөn meetr bolko geze togtoobo. Zyyn Sibiiriin kizagaarta kojordugaar kvartaalda 50 mingan dөrbөlzөn meetr tylieen beledkegdeke azai. R S F S R iin A. K. Z. bol zunii yjede tyilee şireke zamuudiigi zasabarilkiin tөlөө zөөri biderçe, tus zamuudiigi zasakiigi ba moto otologçod, unaagiin tezeel, kөdөlmөriçөnii idee kool, ed baraa geke zergiigi tylee өөsөdөө beledkegçediin ker zerge kangaltataigaar olood baisaniigi şalgakiigi nutagiin tylişiin ilyyrgel erkilke komiisuudta du-[illegible]

Dain ceregiigi esergyyceke[illegible] kongreesigi beledkeк[illegible] komited uriaa kiib[illegible]

Berlin, 27 (T), Dain ceregiigi esergyyceke konfereenciigi beledkeke komiteed bol uriaa biçeze gargaba. Ene uriaada garaa tabigçad bol jamarç ulas teriin ba yiledberiçөnii eblelyydiin emkide kamaataini ilgal ygii bolood byke ba ekeneriigi bolon byke prolitaariin sonii ekeneriin, niitiin ba ulas teriin emkinyydiigi olon ulasiin kongreesigi toirozo dain ceregiigi esergyyceke temecelde negeden kamaadaka jabadalda uriana. Tede bol, ene kongreesede suulcaka byke ekener ba eregteinerigi 1932 onii aavgustiin 1—de [illegible]

[illegible] zarlagdaad baigaa kon[illegible] dain ceregiigi [illegible] ulasiin kyçete ceregiin udkiigi [illegible] ulas, ene cagiin [illegible] ygii bujuu maşa kozom [illegible] kynyydiin gemeliigi be[illegible] bitygei abajaa. Өөsediingee [illegible] zorigiigi çangadkaza, [illegible] dain ceregiin ajuulda [illegible] diilgedeke baika kynyydiigi, dain [illegible] esergyyceke temecel[illegible] gebe.

Bygede [illegible] ijyyni sarada za-[illegible] 18 cag kyrtele poos-[illegible] ba „kebleliin kolboonii" [illegible]

„B.M. Praavda" ba „B.M. Ynen" [illegible] kika bolzor ijyyniiin 2 kyrtele ko[illegible]oonii" rajoonii tobçoo. todo ba basa biçeg taraagçad [illegible] kioosko bykende tus sonin[illegible]

Kargisuudiin zasagiin gazar ceregii[illegible] biudzeed batalza keregtee orobo

Kajasi, Araki ba Mizaki gurвan ceregiin keregiigi udaridagçad воlkoor baina.

Tokioo, 29 (T) Kitadiin urida tөmөr zamiin pravlieeniin tyryylegçe Ycida bol Gadaadiin keregiin miniisteriin tuşaal daaza abkaas arcaba geze „Simbyn Rengo" medeecene. Kajasi bol syyliin yjede Tokioo jireze, ceregiin miniister bolkoos arcaba. Ceregiinkin bol Araki gegçiigi ceregiin miniister kebeereni yldeeze, Kajasi gedegiigi ceregiin surguulinuudiin naçaalnigta tomilko bodoltoi baina. Iimees Kajasi, Araki ba Mizaki gurban bol ceregiigi udaridagçad bolko azai.

Saitiin zasagiin gazar keregtee orово.

Main 23 өdөr Saitiin zasagiin gazar albandaa orobo. Finaansiin miniisteriin orologço Korikiri bol miniisteryydiin kabineediin kuuli togtool zokioon gargaka tobçoonii naçaalnig bolbo. Koriki bol nam gyi kyn bolboçi, Seijukai namda oiro kyn deere toologdono. Koriki gegçiin akani Seijukai namiin udaridagçaniin negeni baina.

Saitiin zasag bol ceregiin biudzeed batalkiigi ankanaas jaarава.

Tokioo, 31 (T) Zasagiin gazariin tyryyçiin suudalda premjeer Saiito gegçiin kelesenl: orolgo zarlaga Şankai Manzuur kojordoki keregyydtei kolbootoi ceregiin garga-şanuudiigi darui batalka çukala bolood baisan deeres ijuuni negende parlaamentiin seesi zarlagdaka bolbo. Seijukai namiin zasagiin gazariin kuuli togtooliin tөlөblөlyyd bol seesi deere tabigdana, ugaasani tere bol? kemzeenyyd geze zokioogdoson baina. Inykain zasagiin gazaraas zokioogdoson kuuli togtooliin tөlөblөlgөnyyd kelceende tabigdana.

„Nikon" geze soninii biçekeni: Inykain zasagiin gazar bol Ameerikaas aiza Manzuuriin ulasiigi tool ygii baiza diplomaad josonii jikeken alduu kiisen baina. Soninii sanalaar, Manzuuriin asuudaliin tukaida gederge cukarika, KAKŞaas aika jabadaluud bol Inykain kabineediin butarsanii şaltagaan bolson gol alduu baisan. Caaşadaa soninii biçekeni: Manzuuriin ulasiin ulas geze tookiin tukaida ba basa ene ulas geze tookiin

ulamaas garsan olon ulasiin ko[illegible] rondoki berkeşeelyydiin tukai[illegible] Saiitiin zasagiin gazariin guiba[illegible] gargabalani tyynii zol zajaani şi[illegible] kegdene.

Jugo-Slaavida tariaaçani[illegible] воsolgonuud yrgelzelse[illegible]

Riim, 31 (T). Jugo Slaavi[illegible] tariaaçaanii kөdelgөөn yrgelzelse[illegible] baina geze medee abtasaar bai[illegible] Cetiinje geze gazarta zasagiin ga[illegible] zariin namiin konfereencede ji[illegible] sen miniisteryyd ba senaatoruudi[illegible] avtomobiiliuudiigi tariaaçad çulu[illegible] daba.

Tyyreg ва Itaali kojorlin[illegible] 1928 onii gereeglin bolz[illegible] usadkagdaва.

Riim, 31 (T). Myssoliini, Isme[illegible] paşa ba Teffig Riutşiu bel gurba[illegible] Itaali Tyyreg kojoriin kooron[illegible] ebtei baikiin tukai geze 1928 on[illegible] batalsan gereegi basa taban zil[illegible] kyçendeni bailgaka gesen prot[illegible] kool batalba.

Pooştiinkinii staaçka zo[illegible] soogdово.

Şankai, 31 (T). Pooştiinkinii y[illegible] ledberiçөnii ebleliin zakiralta[illegible] pooştiinkinii staaçka zogsoogdob[illegible] Pooştiinkinii yiledberiçөnii ebl[illegible] bol pooştiin alban gazariigi kub[illegible] gan dvaryyd baiguulka geze eblelees o[illegible] san duradkaliigi yzeke tuskai k[illegible] miis baiguulka geze zasagiin gaz[illegible] tai kelcee taaraba.

SSSR-iigi kamagaalka ja[illegible] dalda kөdөlmөriçөnilgi er[illegible] nөөr elsyylke geве.

Loondon, 29 (T). Imperaliism[illegible] da esergyyceke Liigiin (kolbo[illegible] aangliiin keltesiin konfereence b[illegible] daliin ceregiin keregcelyydiigi b[illegible] teeke ba busa oronuud teişe nebt[illegible] ryylen oruulka jabadaltai temec[illegible] temeceliigi kyçezyylke ba SSS[illegible] kamagaalka jabadalda aangli[illegible] kөdөlmөriçөnii elsyylen kama[illegible] ujalga abana bide geze togto[illegible] batalaba.

Veena, 31 (T). Komuniis nami[illegible] TK pleenym bol byke nutag[illegible] komunis emkinyyd ba nen tyryy[illegible] yiledberiin oronuudta bolsan ya[illegible] ryydte imperaliis dainiigi esergy[illegible] ceze, SSSR-iigi kamgaalka jabada[illegible] da olon tөmөniigi elsyylkiin tөl[illegible] ba zagsaaluudiigi emkidk[illegible] duradkaba.

Soninii erkilegçe C. Dondobiin.

SONOSKOL.

1932 onii Ijyyniin 10-nii өdөr [illegible] kotodo BK (b) Namiin Buriaad Mongol [illegible] ceediin 2 dugaar pleenym bolkoor zarlagd[illegible]

Zөвlөkө zyilyyd.

1. [illegible] kuriaalgiin kampaani ba namiin ceemkyydiin [illegible] tukai (iledkel nөk. Çimediin)
2. Soveeduudiin kөdөlmөri tukai (iledkel nөk. Dabaaiin)
3. Yiledberiin ba kөdөө azaliin baiguulaltiin tukai (iledkel nөk. Daniilov).

Tus pleenymde BK (b) namiin moziin komiteediin pleenymiin geşyyd ba orologçod jirekiigi uriba,

BK (b) N-iin Mozkom.

Sonoskol

Gazar tariaalangiin surgagçadiigi beledkeke Buriaad Mongoliin instityydiin (agropedinstityyd) eçene surgaka keltes bol surgagçadiigi beledkeke deede surguulida eçene suragçadiigi abça ekilne.

Eçene suragçadiigi abka tasaguudani gebel;
1) Kiimi-biolooglin
2) fiizig-teeknigiin
3) Zokiool ba kelenii

Buriaad Mongoliin kele medeke aad, 7 zilliin surguuliaas dooşo bişe erdemtei kynyyd abtaka baina. Eçeneer suraka suragçadiigi beledkeke deede surguulida orokiigi kysegçed bol a) medyylge, b) yiledberiin esel, abaan gazar bujuu somon zөвlөlөөs yеmөgdөsөn ankeeta kojoriigi Deede Yde Kaooça gudamza, 20, eçene suraka keltes gesen aadsiraar ilgeke josotoi.

Direegce.

В.-Удинск, тип. БГИ., зак. № 1274 Бурлит № 494 тираж 4200